

Sygn. akt I ACz 2137/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Andrzej Struzik (spr.)

Sędziowie: SA Robert Jurga

SA Józef Wąsik

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2018 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi (...) sp. z o.o. z siedzibą w L.

przeciwko W. R.

o wznowienie postępowania prowadzonego pod sygn. akt I Nc 200/15

na skutek zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 września 2017 r., sygn. akt I Nc 728/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Robert Jurga SSA Andrzej Struzik SSA Józef Wąsik

Sygn. akt I ACz 2137/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił skargę o wznowienie postępowania prowadzonego pod sygn. akt I Nc 200/15.

W uzasadnieniu podał, że nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt I Nc 200/15 Sąd Okręgowy nakazał stronie pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w L., aby zapłaciła na rzecz powoda W. R. kwotę 366.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 maja 2015 r. do dnia zapłaty oraz zwrot koszt procesu. Wydając przedmiotowy nakaz zapłaty sąd oparł się wyłącznie na twierdzeniach powoda zawartych w treści pozwu oraz przedłożonych przez niego dowodach, w tym na treści poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda: kopii notarialnego odpisu porozumienia inwestycyjnego zawartego przez strony w dniu 20 września 2012 r. oraz kopii oświadczenia strony pozwanej o uznaniu długu z tytułu wynagrodzenia należnego powodowi z dnia 2 czerwca 2014 r.

W dalszej kolejności wywodził, że postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek strony pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od ww. nakazu zapłaty i odrzucił je jako wniesione po terminie. Postanowieniem z dnia 14 listopada 2016 r., sygn. akt I ACz 1017/16, Sąd Apelacyjny w Krakowie odrzucił zażalenie strony pozwanej na powyższe postanowienie – tym samym zarówno postanowienie o odrzuceniu zarzutów, jak i sam nakaz zapłaty stały się prawomocne.

Następnie Sąd I instancji wskazał, że w piśmie wniesionym w dniu 24 lipca 2017 r. strona pozwana (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. złożyła skargę o wznowienie postępowania zakończonego wydaniem ww. nakazu zapłaty wnosząc o: uchylenie w całości przedmiotowego nakazu i oddalenie powództwa w całości względnie zmianę przedmiotowego nakazu zapłaty w części, tj. nakazanie stronie pozwanej zapłaty na rzecz powoda kwoty 11.070 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 maja 2015 r. do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu, uchylenie nakazu w pozostałej części i oddalenie powództwa w części przekraczającej kwotę 11.070 zł.

W swoich rozważaniach Sąd Okręgowy powołał się na art. 403 § 2 k.p.c., zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania w szczególności w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Podkreślił, iż możliwość wznowienia postępowania na podstawie powyższego przepisu jest uzależniona od łącznego zaistnienia trzech przesłanek, po pierwsze – wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych faktów, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane, po drugie – możliwości ich wpływu na wynik sprawy oraz po trzecie – niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

Sąd I instancji podkreślił, że strona pozwana jako przyczynę wznowienia postępowania w sprawie I Nc 200/15 powołała ujawnienie nowego dowodu w postaci zeznań świadka J. D., które złożył w dniu 24 kwietnia 2017 r. w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym wZ., sygn. akt I Cps 61/16, z którego nie mogła ona skorzystać w sprawie sygn. I Nc 200/15, a który mógł mieć znaczący wpływ na jej wynik. Zdaniem Sądu Okręgowego wskazana podstawa wznowienia ma charakter pozorny. W sprawie o sygn. akt I Nc 200/15 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, a zatem orzekł wyłącznie na podstawie twierdzeń zawartych w pozwie i przedłożonych przez powoda dowodach, natomiast zarzuty od tego nakazu złożone przez stronę pozwaną zostały prawomocnie odrzucone. Tym samym strona pozwana i to z własnej winy nie miała żadnego wpływu na prawomocne rozstrzygnięcie, gdyż doszło do odrzucenia spóźnionych zarzutów, a zatem żadne dowody, którymi by dysponowała nie zostałyby uwzględnione przez sąd. W konsekwencji uznał, iż wznowienie tego postępowania byłoby w istocie obejściem prawomocnego postanowienia o odrzuceniu zarzutów.

Przyjmując, iż skarżący faktycznie nie wskazał dopuszczalnej ustawowo podstawy wznowienia postępowania na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. skargę odrzucił.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wywiodła skarżąca kwestionując je w całości i wnosząc o jego uchylenie oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za obie instancje.

Powyższemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść wydanego w niniejszej sprawie postanowienia:

1. art. 410 § 1 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi o wznowienie, mimo oparcia jej na ustawowej podstawie wskazanej w art. 403 § 2 k.p.c., tj. na zdarzeniach szczegółowo opisanych w punkcie I uzasadnienia skargi, stanowiących nowo wykryte przez pozwanego środki dowodowe w postaci dowodu z zeznań świadka J. D. oraz dowodu z dokumentu - faktury (...)z dnia 22 czerwca 2012 r. wystawionej powodowi przez świadka J. D.,
2. art. 403 § 2 k.p.c. poprzez błędne w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego przyjęcie w zaskarżonym postanowieniu, iż wskazana w treści skargi (str. 8-14 uzasadnienia skargi) podstawa wznowienia postępowania w sprawie sygn. akt I Nc 200/15 w postaci wykrytego przez pozwanego dowodu z zeznań świadka J. D. „ma charakter pozorny” oraz nie stanowi „dopuszczalnej ustawowo podstawy wznowienia postępowania” w sytuacji, gdy prawidłowa analiza treści skargi powinna doprowadzić Sąd Okręgowy do wniosku, iż wykryte przez pozwanego dowody (dowód z zeznań świadka J. D. oraz dowód z dokumentu - faktury (...)z dnia 22 czerwca 2012 r.) stanowią ustawową przesłankę propter nova dla wznowienia postępowania w sprawie sygn. akt I Nc 200/15,

3. art. 403 § 2 k.p.c. poprzez faktyczne niezbadanie przez Sąd Okręgowy w toku postępowania w niniejszej sprawie spełnienia ustawowej przesłanki *propter nova* dla wznowienia postępowania w sprawie sygn. akt I Nc 200/15 przez nowo wykryty przez pozwanego i powołany w treści uzasadnienia skargi (w punkcie III) dowód z dokumentu - faktury (...)z dnia 22 czerwca 2012 r. wystawionej powodowi przez świadka J. D., co w konsekwencji spowodowało odrzucenie skargi o wznowienie na podstawie art. 410 § k.p.c.,

4. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez całkowite pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia powodów, dla których Sąd Okręgowy pominął w toku badania ustawowej podstawy wznowienia postępowania nowo wykrytego przez pozwanego dowodu z dokumentu - faktury (...)z dnia 22 czerwca 2012 r. wystawionej powodowi przez świadka J. D., który to dowód mógł mieć znaczący wpływ na wynik sprawy sygn. akt I Nc 200/15 ewentualnie powodów, dla których Sąd Okręgowy odmówił temu dowodowi waloru ustawowej przesłanki *propter nova* dla wznowienia postępowania w sprawie,

5. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 399 § 1 k.p.c. poprzez błędne w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego przyjęcie, że wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt INc 200/15 „byłoby w istocie obejściem prawomocnego postanowienia o odrzuceniu zarzutów”, co w ocenie Sądu Okręgowego przemawia za odrzuceniem skargi o wznowienie w sytuacji, gdy prawidłowe rozumienie przez Sąd Okręgowy charakteru instytucji wznowienia postępowania powinno doprowadzić sąd do wniosku, iż instytucja ta opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o presumpcję wadliwego procesu i zastąpienie zapadłego orzeczenia nowym rozstrzygnięciem, a więc prowadzi do faktycznego wzruszenia zapadłego w sprawie prawomocnego rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie było bezzasadne.

Wznowienie postępowania jest szczególnym rodzajem postępowania sądowego, łączącym cechy procedury uruchamianej wniesieniem środka zaskarżenia i pisma wszczynającego postępowanie w sprawie, umożliwiającym ponowne rozpoznanie sprawy zakończonej co do zasady prawomocnym wyrokiem. Z uwagi na tę specyfikę postępowania, ustawodawca ograniczył możliwość wniesienia skargi o wznowienie postępowania jedynie od ściśle określonych orzeczeń i w oparciu o ograniczone ustawowo podstawy. Są one wyraźnie i wyczerpująco wyliczone w kodeksie postępowania cywilnego. Stosownie do art. 409 k.p.c. skarżący winien w skardze zawrzeć m.in. wskazanie podstawy wznowienia i jej uzasadnienie oraz okoliczności stwierdzające zachowanie terminu. Stosownie zaś do art. 410 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Badanie dopuszczalności skargi jest kwestią prejudycjalną dla dalszego postępowania. Jeśli okaże się, że skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie lub jest niedopuszczalna podlega ona odrzuceniu w każdym stadium postępowania.

W niniejszej sprawie skarżący jako podstawę wznowienia wskazał wykrycie nowych dowodów w postaci zeznań świadka i dokumentu (faktury). Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Oceniając, czy wykryte później okoliczności faktyczne lub dowody wskazywane, jako podstawa wznowienia postępowania, mogą być uznane za takie, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, trzeba mieć na uwadze realną sytuację procesową w rozpoznawanej sprawie, a zatem czy w wypadku ich wykrycia przed zakończeniem postępowania, którego wznowienia strona się domaga, dowody te mogłyby taki wpływ wyrzucić. Jeżeli nawet w wypadku przyjęcia za prawdziwe twierdzeń skargi o wznowienie co do czasu wykrycia dowodów i ich treści, w realiach procesowych rozpoznawanej sprawy wpływ taki jest wykluczony, uznać należy, że powoływana podstawa wznowienia nie stanowi podstawy ustawowej określonej w art. 403 § 2 k.p.c. Jak trafnie przyjął Sąd I instancji, ewentualna wiedza strony pozwanej o istnieniu i treści powołanego w skardze dowodu była bez znaczenia w niniejszej sprawie, gdyż sprawa o sygn. akt I Nc 200/15 została zakończona na skutek odrzucenia zarzutów złożonych przez pozwaną po terminie. Słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, że nawet, gdyby wówczas strona pozwana dysponowała

powoływanymi obecnie jako nowe dowodami, to nie zostałyby one uwzględnione z uwagi na złożenie zarzutów od nakazu zapłaty po terminie i ich prawomocne odrzucenie z tego powodu (k. 71, 447 i 570 akt I Nc 200/15. Zatem, w takiej sytuacji procesowy dowód wskazywany w skardze nie mógłby zostać przeprowadzony, co powoduje, że nie można uznać, aby powołana w skardze okoliczność stanowiła ustawową podstawę wznowienia. Strona pozwana złożyła zarzuty (choć z przekroczeniem terminu, o którego przywrócenie następnie również wniosła), dlatego nie ma podstaw do przyjęcia, że zaniechała „obrony” z powodu braku wówczas środków dowodowych. W zarzutach od nakazu zapłaty (k-32-38 akt I Nc 200/15) zaskarżyła nakaz w całości i wniosła o jego uchylenie, wnioskując jednocześnie o przeprowadzenie dowodu z załączonych dokumentów i z zeznań wskazanych tam świadków. Tylko w takiej sytuacji, gdyby zaniechała kwestionowania wówczas nakazu zapłaty (z uwagi na brak wiadomych jej środków dowodowych, które teraz uległy ujawnieniu) można byłoby przyjąć, że aktualne powołanie się na nowo wykryte dowody byłoby dopuszczalną podstawą wznowienia postępowania.

W związku z powyższym trafnie sąd I instancji przyjął, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia i odrzucił ją na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. W takiej sytuacji tracą na znaczeniu zarzuty skarżącego odnośnie braku zajęcia stanowiska przez Sąd I instancji co do nowego dowodu w postaci faktury (a odwołanie się tylko do dowodu z zeznań wskazanego świadka), ponieważ pozostaje to bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż to nie charakter (rodzaj) środków dowodowych był podstawą odrzucenia skargi.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Robert Jurga SSA Andrzej Struzik SSA Józef Wąsik